

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
PL 20
00023 VALTIONEUVOSTO

KANTELU VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERILLE

Kantelijan nimi ja osoite	puhelin (päivisin)
Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry Niemenkyläntie 165 88730 YLÄ-VIEKSI	040 838 7419 (Eeva Kyllönen) 0400 542 552 (Timo Niskanen) e-mail: kylayhdistys@vieksi.fi

---

A. Minkä viranomaisen, virkamiehen tai henkilön menettelystä on kysymys

- 1) Kainuun Prikaati (tämän jälkeen ”Prikaati”), Prikaatintie, 87600 KAJAANI
  - 2) Kainuun Prikaatin komentaja, Prikaatikenraali Vesa Tynkkynen (tämän jälkeen ”Prikaatin komentaja”), Prikaatintie, 87600 KAJAANI
  - 3) Pohjoisen Maanpuolustusalueen Esikunta (tämän jälkeen ”Pmpae”), PL 119, 90101 OULU
-

Tämän kantelumme koskee samaa puolustusvoimien Kuhmossa sijaitsevaa Vuosangan harjoitusaluetta (tämän jälkeen ”Vuosanka”), johon liittyvästä Metsähallituksen ja sen aluejohtaja Hiltusen menettelystä kantelimme 11.4.2007, OKV:n Dnro 424/1/07.

B. Mitä toimenpidettä, menettelyä tai päätöstä pidätte lain tai velvollisuuksien vastaisena

- 1) Prikaatin / Prikaatin komentajan laiminlyöntiä olla antamatta hallintolain mukaista päätöstä 7.5.2007 tekemämme vireillepanon (liite 1 ja sen liite 1b) johdosta.
- 2) Prikaatin / Prikaatin komentajan päätöstä siirtää edellä kohdassa B.1) mainittu vireillepanoasiakirja Pmpae:lle tai muulle viranomaiselle (mistä siirrosta tiedämme vain välillisesti tiedotusvälineissä julkaistujen tietojen ja alla kohdassa C.4) mainittujen Pmpae:n seminaaripuheenvuoron ja Pmpae:n vastauksen GD5871 perusteella).
- 3) Prikaatin / Prikaatin komentajan laiminlyöntiä olla ilmoittamatta meille edellä kohdassa B.2) mainitusta asiakirjan siirrosta.
- 4) Pmpae:n laiminlyöntiä olla antamatta hallintolain mukaista päätöstä Prikaatin sille siirtämän edellä kohdassa B.1) mainitun vireillepanoasiakirjamme johdosta tai Pmpae:n

laiminlyöntiä olla palauttamatta asiakirjaa Prikaatille.

5) Prikaatin / Prikaatin komentajan laiminlyöntiä olla antamatta hallintolain mukaista päätöstä 25.9.2007 tekemämme vireillepanon (liite 2) johdosta.

6) Prikaatin / Prikaatin komentajan 2.11.2007 tekemämme vireillepanon (liite 3) johdosta 15.11.2007 antamaa päätöstä (liite 4).

7) Prikaatin / Prikaatin komentajan päätöstä toteuttaa vireillepanojemme (liitteet 1-3) kohteina olleet Vuosangan harjoitukset siten, ettei vaatimiimme ja vireillepanoissamme toiminnan ympäristövaikutuksista esittämiemme seikkojen edellyttämiin toimenpiteisiin ryhdytty.

8) Prikaatin 25.2.2002 Vuosangan toiminnoista tekemää lain 113/2000 6 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen kaltaista ilmoitusta (liite 5) Kainuun ympäristökeskukselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkittäväksi ja Prikaatin laiminlyöntiä olla korjaamatta ilmoitustaan 16.12.2002 mennessä, jolloin Kainuun ympäristökeskus antoi päätöksensä Prikaatin ilmoituksen johdosta.

9) Prikaatin laiminlyöntiä olla hakematta ympäristölupaa ja vesilain mukaista lupaa Vuosangan toimintaansa.

10) Prikaatin laiminlyöntiä olla hakematta lupaa kaatopaikan (jota koskeva aloitteemme liitteenä 11) perustamiseksi Vuosangan maaliialueelle ja päätöstä perustaa kyseinen kaatopaikka kyseiseen paikkaan.

11) Prikaatin suorittamaa YVA-asiakirjan hävittämistä ja Prikaatin tapaa hävittää asiakirjoja.

C. Selostakaa lyhyesti, milloin ja mitä tapahtui Millä tavoin menettely oli mielestänne virheellinen

Käsitlemme OKV:n kantelulomakkeen yllä olevien kahden otsikon alle kuuluvat esityksemme alla yhdistettyinä. Kohtien numerointi alla viittaa edellä esitettyihin B-osan vastaaviin kohtiin.

1) Prikaatin olisi tullut antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös ja mainita sovelletut säädökset. Vireillepanossa esittämämme seikat olivat Prikaatin komentajaa velvoittavia.

Kyläyhdistyksemme teki niin tämän kuin kohdissa B.5) ja B.6) esitetyt vireillepanot paikallisten asukkaiden elinympäristön laadun, oikeusturvan sekä alueen ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämiseksi. Tavoitteisiimme pyrimme muun muassa varmistamalla kylällämme tapahtuvan merkittävän toiminnan kaikinpuolisen laillisuuden. Esittämämme perustellut vaatimukset olivat tarkoitettua edistämään niin merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja ja niin suuren kansalaisjoukon elinolosuhteita, että niistä

olisi tullut antaa hallintolain mukainen päätös ja kiinnittää vielä huomiota siitä tiedottamiseen. Yhdistyksemme esittämiin perusteltuihin yksilöityihin asiakointiin olisi tullut vastata ja, jos laillisuusongelmia olisi nähty olevan, aloittaa tarpeelliset korjaavat menettelyt viivyttämättä.

Kainuun Sanomissa kirjoitettiin 5.6.2007 Prikaatin komentajan ottaneen kantaa vireillepanoomme edellisenä päivänä Kajaanissa, jolloin hän piti siellä Puolustusvoimain lippujuhlan päivän juhlapuheen. Prikaatin komentajan kirjoitettiin todenneen vireillepanostamme, että demokratiassa on oikeus eriävän mielipiteen ilmaisemiseen.

Jos häntä siteerattiin tarkasti, mielestämme hän lausui vireillepanoamme koskien julkisuuteen isänmaallisena juhlapäivänä sopimattomasti, sillä olimmehan sentään vaatineet ympäristöluvanvaraisen toiminnan keskeyttämistä toiminnanharjoittajalta, joka ei ollut hankkinut ympäristölupaa, vaikka perustellusti olisi pitänyt. Ympäristöluvanvaraisen toiminnan tai toimintojen olemassaolo oli mielestämme perustellusti selvää, vaikkakaan ei ollut meidän velvollisuutemme osoittaa ympäristöluvanvaraisen toiminnan tai toimintojen rajoituksia selvilläolovelvolliselle toiminnanharjoittajalle. Lisäksi kirjoituksesta oli ymmärrettävissä Prikaatin komentajan kannaksi, että yhdistyksemme, vastustaessaan säädöstenvastaisilla menettelyillä ajettua säädöstenvastaisiin ratkaisuihin perustuvan Vuosangan uutta laajentamishanketta, syyllistyisi varusmiesten palvelusturvallisuuden vaarantamiseen.

2) Prikaatin olisi tullut antaa asiassa päätös eikä siirtää vireillepanoasiakirjaa, sillä Prikaati on vireillepanemassamme Vuosangan harjoitusalueen toiminnan ympäristövaikutuksia ja ympäristöluvanvaraisuutta koskevassa asiassa toimivaltainen viranomainen, koska se on Vuosangassa ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja.

3) Asiakirjan siirrosta olisi tullut ilmoittaa meille hallintolain 21 §:ssä säädetyllä tavalla. Emme edelleenkään tiedä missä vireillepanoasiakirjamme on ja saattaako se olla edelleen käsiteltävänä.

4) Pmpae:n olisi tullut antaa Prikaatin sille siirtämän vireillepanoasiakirjan johdosta hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös ja mainita sovelletut säädökset, tai palauttaa sille siirretty asiakirja Prikaatille päätöksen antamista varten.

Pyysimme 30.7.2007 (liite 6) Pmpae:lta vireillepanoomme hallintolain mukaista päätöstä sen jälkeen, kun Pmpae:n esikuntapäällikön sijainen, Eversti Pesonen oli Kuhmossa 18.6.2007 järjestämässämme Vuosankaseminaarissa esittämässään Pmpae:n puheenvuorossa asiaa käsitellyt. Hän esitti, että vireillepanomme ”luonnollisesti otettiin tosissaan” ja lisäsi, että ”lakimiehet asian selvittivät ja todettiin, että me toimimme aivan lakien mukaan”. Eversti Pesonen ei esittänyt perusteltua päätöstä, jossa olisi mainittu sovelletut säädökset.

Pyysimme uudelleen 7.9.2007 (liite 7) Pmpae:lta hallintolain mukaista päätöstä sen jälkeen kun olimme saaneet meille riittämättömän Pmpae:n vastauksen GD5871 31.8.2007 (liite 8) esittämäämme pyyntöön. Emme ole saaneet pyyntöömme vastausta.

5) Prikaatin olisi tullut antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös ja mainita sovelletut säädökset. Vireillepanossa esittämämme seikat olivat Prikaatin komentajaa velvoittavia.

6) Prikaatin / Prikaatin komentajan vastaus ei ole hallintolaissa tarkoitettu päätös vireillepanossa esittämiemme vaatimusten ja pyyntöjen johdosta. Siinä ei ole mainitun lain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettua perustelua eikä siinä mainita sovellettuja säädöksiä.

Puolustusministeriön julkaisemassa raportissa ”YMPÄRISTÖ 2000, PUOLUSTUSHALLINNON YMPÄRISTÖRAPORTTI, Helsingissä 30 kesäkuuta 2000” todetaan sivulla 8: ”Vastuu ympäristöasioista on jokaisella tulosityksiköllä.”

Prikaati on ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja Vuosangassa ja otaksumme, että Prikaati on yksi edellä mainitussa puolustusministerin allekirjoittamassa puolustusministeriön raportissa tarkoitetuista tulosityksiköistä. Se ei siten voi vetäytyä ympäristönsuojelullisesta vastuustaan Vuosangassa vastauksessaan antamallaan perusteilla, eikä varsinkaan koskien toimintaa, johon tarvitaan tai saatetaan tarvita ympäristölupa tai vesilain mukainen lupa tai jonka aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat kiellettyjä. Viittaamme eräisiin soveltuviin kohtiin asiakirjassa ”KAINUUN PRIKAATIN SUUNNITELMA 17.12.2002, YMPÄRISTÖOHJELMA”:

”Kainuun Prikaatin ympäristöpolitiikka noudattaa puolustushallinnon ympäristöpolitiikkaa sekä puolustusvoimien ympäristöpäämääriä sekä ympäristöasioista annettuja lakeja ja määräyksiä”.

”Viranomaislupien ja ilmoitusten tekemisestä vastaa omalta osaltaan ympäristövastaava yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.”

”Maanpuolustusalueen esikunta avustaa tarvittaessa lupa- ja ilmoitusmenettelyssä.”

Kulloinenkin Kainuun Prikaatin komentaja on ollut ja on Vuosangan toiminnanharjoittajan ylimpänä päättäjänä vastuussa Vuosangassa harjoitetun ympäristöpolitiikan toteuttamisesta puolustushallinnon ohjeissaan velvoittamalla tavalla.

7) Harjoitukset toteutettiin siten, että niissä oli toimintoja, jotka olisivat vaatineet tai olisivat saattaneet vaatia ympäristöluvan tai vesilain mukaisen luvan ja jotka aiheuttivat tai saattoivat aiheuttaa kiellettyjä vaikutuksia. Prikaatilla ei ole Vuosangan toimintaansa kumpaakaan mainituista luvista.

7.5.2007 tekemässämme vireillepanossa esitimme: ”Oleellista on että Kainuun Prikaati ei tehnyt ilmoitusta tietojärjestelmään lain 28 §:n 2 momentin 3) kohdan tarkoittamaa toimintaa koskien. Prikaati ei tehnyt myöskään ilmoitusta lain 28 §:n 2 momentin 1) kohdan tarkoittamaa toimintaa koskien.” Olemme tulleet ymmärtämään, että mainitun 2 momentin kohdissa 1) ja 3) tarkoitettua toimintaa koskien ei Prikaatin tullutkaan tehdä vuonna 2002 ilmoitusta, vaan sillä olisi pitänyt jo olla tarvittavat luvat. Prikaatin laiminlyönti oli ollut vakavampi kuin vireillepanossamme arvioimme.

Prikaati oli Vuosangassa ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja ja sillä oli samassa laissa tarkoitettu selvilläolovelvollisuus. Prikaatin ja Prikaatin komentajan olisi pitänyt huomata viimeistään vireillepanomme johdosta, että lain 113/2000 5 §:ssä säädetty velvoite edellytti Prikaatin Vuosangan toimintaan ympäristölupaa.

8) Prikaatin ilmoitusta, ettei Vuosangassa ollut ”*kiinteitä ampumaratoja eikä polttoaineen jakopaikkoja*” ja että ”*ei kuulu ilmoitusmenettelyn piiriin*”, ei tehty lakia 113/2000 eikä ympäristönsuojelulakia ja -asetusta noudattaen.

Vuosangassa oli Prikaatin tehdessä ilmoituksensa ja Kainuun ympäristökeskuksen antaessa ilmoituksen johdosta päätöksensä, ja on edelleen, useita ympäristöluvanvaraisia ei-tilapäisiä ampumaratoja ja myös käsittääksemme ympäristöluvanvarainen polttoaineen jakeluasema. Prikaati oli asiantuntija ilmoituksessaan mainitsemiensa kahden ympäristöluvanvaraisen toiminnon suhteen.

Toiminta kuului ilmoitusmenettelyn piiriin ja Prikaatin olisi tullut hakea ympäristölupa Vuosangan ei-tilapäisille ampumaroille ja polttoaineen jakeluasemalle.

Prikaati lisäksi laiminlöi ilmoituksensa korjaamisen 16.12.2002 mennessä, jolloin Kainuun ympäristökeskus antoi päätöksensä Prikaatin ilmoituksen johdosta.

9) Prikaatin olisi tullut hakea ympäristölupa ja vesilain mukainen lupa Vuosangan toimintaansa.

Prikaati on laiminlyönyt ympäristölupamenettelylain (735/1991) voimaantulosta lähtien vuonna 1992 ympäristöluvan hakemisen Vuosangan toimintaansa ja vesilain mukaisen luvan hakemisen viimeistään 1.1.1997 lähtien. Alla esitämme eräitä olennaisia vaiheita Vuosangan muutoksissa, vaiheita joissa Prikaatin on täytynyt tulla erityisen hyvin tietoiseksi mainittujen lupien tarpeesta Vuosangassa, mutta joissa se silti jätti luvan hakematta:

1. Prikaati ei hakenut ympäristölupaa Vuosangan harjoitusalueen ja maalialueen olennaisen laajentamisen yhteydessä vuosina 1999 ja 2000 1.3.2000 mennessä, ympäristölupamenettelylain 2 §:ssä säädetysti naapurussuhdelaki huomioon ottaen, eikä vesilain mukaista lupaa, vaikka se harjoitti tai saattoi harjoittaa Vuosangassa mainituissa säädöksissä tarkoitettua kiellettyä tai luvanvaraista toimintaa.

Prikaatin Vuosangassa harjoittamassa toiminnassa vuosina 1999-2000 tapahtuneen olennaisen muutoksen seurauksena tapahtui olennainen muutos myös toteutuneessa tai mahdollisessa kielletyissä ja luvanvaraisessa toiminnassa. Prikaati ryhtyi harjoittamaan toimintaa olennaisesti laajemmalla alueella, olennaisesti aikaisempaa merkittävämpiä kielteisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavalla aseistuksella, olennaisesti lähempänä asutusta ja määrällisesti ja ajallisesti olennaisesti merkittävämpänä. Tuolloin muun muassa Vuosangan maalialuetta laajennettiin yli kolminkertaiseksi.

”Julkiselle vallalle on perusoikeustasolla asetettu vaatimus, jonka mukaan jokaiselle on pyrittävä turvaamaan mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon” (OKV, Dnro 845/1/00, ratkaisu koskien 9.3.1998 ympäristöministeriölle osoitettua selvityspyyntöä).

Prikaati ei turvannut ylävieksiläisille mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristöään erittäin merkittävästi koskeneeseen päätöksentekoon, vaan esitti yhdessä Metsähallituksen kanssa Vuosangan laajentamisen 23.10.1999 kyläläisille järjestämässään tilaisuudessa valmiina jo tehtynä päätöksenä. Kohdassa C.11) mainitussa Muistiossa jo oli voitu todeta: ” *Valmistaudutaan esittelemään syksyllä 1999 osallistavan suunnittelun hengessä ampuma-alueen laajennusta paikalliselle väestölle....Periaatepäätöksen laajentamisesta pitäisi olla valmiina ennen osallistamista.*”

Asiaa ei muuksi muuta, vaikka Prikaati ja Metsähallitus tekivät laajennuspäätökseen joitakin tarkistuksia seuraavien viikkojen aikana.

Prikaati oli Vuosangassa selvilläolovelvollinen ja tuli olemaan 1.3.2000 lähtien toiminnanharjoittaja. Siten on mielestämme katsottava, että Vuosangan ympäristölupatarpeen on täytynyt tulla 1.3.2000 mennessä Prikaatille selväksi.

Käsitystämme Prikaatin selvilläolemisen luvantarpeen suhteen vahvistaa havaintomme, että yllä esitetty erittäin olennainen muutos Prikaatin Vuosangan toiminnassa näytetään pyrityn toteuttamaan ennen 1.12.1999 – 1.3.2000 välisenä aikana voimaantulleita ympäristönsuojelua suuresti edelleen edistäneitä säädöksiä. Otaksomme että tulevat säädösmuutokset olivat riittävästi Prikaatin tiedossa ja se huolellisesti vertasi niitä voimassa olleisiin myös luvantarpeen kannalta. Selvilläolovelvollisuus velvoitti Prikaatia niin tekemään.

Vesilain 1 luvun 15 a §:ssä tarkoitettu lampien luonnontilaisuuden vaarantaminen oli Vuosangassa puolestaan jatkuvaa, vain olennaisesti voimistuen 1999-2000. Silloin sijoitettiin uusia entistäkin raskaampien aseiden maaleja siihen saakka erämaisina säilyneiden lampien läheisyyteen jopa niiden reuna- ja vaikutusalueille ja jo käytössä olleen maalialueen lampien luonnontilaisuuden vaarantaminen jatkui entistä voimakkaampana. Vuosangan johtosääntöön liitetyssä maalit (avoimen ellipsit) esittävässä kartassa on esitetty jopa lampien vesialueita maaleihin kuuluvina (liite 9; liitteenä No. 1 Pmpae:n asiakirjassa GD4583 27.7.2007, Selvitys Kainuun ympäristökeskukselle).

Prikaati laiminlöi vesilain mukaisen luvan hakemisen ja hankkimisen Vuosangan toimintaansa, vaikka maalialueen keskinen osa, jolla raskaimpien aseiden maalit tulivat sijaitsemaan, saattaa olla koko Euroopan Unionin lampirikkein maapala (liite 10) ja siten edustavin kyseisen tyyppinen lampialue. Luonnontilaisuudeltaan vaarantuvia alle yhden hehtaarin laajuisia lampia on kyseisellä noin 1000 hehtaarin alueella noin 50 kappaletta.

Pieniin lampiin ja niiden reuna- ja vaikutusalueille joutuu maalialueen tulituksessa muun muassa ammusten räjähdettäviä ja sirpaleita, maan

kulottumisen jälkeensä jättämää nokea, tuhkaa ja hiiltä ja maa-aineksia niin ilman kautta kuin veden mukana. Ammuksia saattaa osua myös lampiin tai niiden reuna- ja vaikutusvyöhykkeille. Tiheässä olevien lampien välisen maaston kasvillisuus pirstoutuu ja eloperäinen aines palaa todennäköisesti siten, että puuston poisto jää pysyväksi. On mahdotonta ajatella, että lampien luonnontilaisuutta ei toiminnalla vaarannettaisi. Vuosangan lammet ovat ylängön latvavesiä, joissa veden vaihtuminen saattaa olla hidasta ja ympäristövaikutukset erityisen voimakkaita.

Ympäristöministeriö antoi 15.6.1999 Vuosangan maali alueen laajentamista koskevan YVA-kannanoton, jota käsitelimme lähemmin kantelussamme 11.4.2007, Dnro 424/1/07. Kannanotto ei mitenkään vapauttanut Prikaatia ympäristöluvan hakemisesta.

2. Prikaati ei hakenut ympäristölupaa Vuosangan toimintaansa 9.2.2000 lähtien lain 113/2000 eikä lisäksi 1.3.2000 lähtien ympäristönsuojelulain 4.2.2000/86 28 §:n 1 momentin ja 2 momentin kohtien 1) ja 3) velvoittamana, vaikka se harjoitti tai saattoi harjoittaa Vuosangassa mainittujen säädösten voimaantullessa niissä tarkoitettua kiellettyä tai luvanvaraista toimintaa. Prikaati ei hakenut myöskään vesilain mukaista lupaa.

Lain 113/2000 4 §:n 1 momentissa on säädetty: ”Vesilain, ..., eräistä naapurisuhteista annetun lain (26/1920), ... ja 2 §:ssä mainitun lain nojalla annettua lupaa tai siihen rinnastettavaa päätöstä, joka on voimassa ympäristönsuojelulain voimaan tullessa, on noudatettava, jollei tästä laissa toisin säädetä.”

Toiminta oli lain 113/2000 5 §:ssä mainitussa direktiivissä 96/61/EY tarkoitettua toimintaa, joka olisi velvoittanut ympäristöluvan hakemiseen säädetyn ajan kuluessa – jos Prikaatin toiminta olisi ollut 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun luvan tai päätöksen nojalla harjoitettu toimintaa. Sitä se ei ollut, koska luvan tai päätöksen hankkimisen oli Prikaati laiminlyönyt kuten edellisessä kohdassa 1. olemme esittäneet.

3. Prikaati ei hakenut ympäristölupaa Vuosangan toimintaansa 25.2.2002, jolloin se teki edellä kohdassa B.8) mainitun ilmoituksen Kainuun ympäristökeskukselle eikä 16.12.2002 mennessä, jolloin ympäristökeskus antoi ilmoituksen johdosta päätöksensä.

Prikaati jätti hakematta lupaa toiminnalle, johon se ei ollut aikaisemminkaan hakenut ympäristönsuojelulain 4.2.2000/86 28 §:n 2 momentin kohtien 1) ja 3) mukaista lupaa eikä vesilain 10 luvun 3 §:n tai 24 §:n mukaista lupaa, vaikka se Vuosangassa harjoitti tai saattoi harjoittaa mainituissa säädöksissä tarkoitettua kiellettyä tai luvanvaraista toimintaa. Ei ole ajateltavissa, että Prikaati olisi tehnyt ilmoituksensa selvittämättä samalla ympäristöluvan ja vesilain mukaisen luvan tarpeellisuuden.

4. Prikaati ei ole hakenut ympäristölupaa eikä vesilain mukaista lupaa Vuosangan toimintaansa vuosina 2006-2007. Prikaatin olisi tullut toteuttaa sekä YVA-menettely että hakea mainitut luvat Vuosangan esittämiseksi Kainuun valmisteilla olleessa maakuntakaavassa maarakennuslaissa edellytettyihin riittäviin selvityksiin ja tutkimuksiin perustavana. Ja edellisessä kohdassa 3. mainitut säädökset soveltuivat edelleen.

10) Prikaati on perustanut kaatopaikan Vuosangan alueelle pienen lammen välittömälle ranta-alueelle ja läjittänyt siihen aineksia ilmeisesti pitkän ajan kuluessa. Prikaati on laiminlyönyt tarvittavan luvan hakemisen.

Teimme asiaa koskevan aloitteen (liite 11) Kainuun ympäristökeskukselle 16.8.2007.

Päättyessään perustaa kyseisen kaatopaikan pienen lammen välittömälle ranta-alueelle Vuosangan maali alueella ja läjittäessään siihen aineksia Prikaati toimi vastoin vesilain 1 luvun 15 a §:ssä säädettyä kieltoa ja vastoin monia muita soveltuvia säädöksiä.

11) Pyysimme 19.4.2007 asiakirjatietona kopiota Kainuun Prikaatin asiakirjasta R2224/16/D/IV/30.6.1999 (liite 12). Prikaati vastasi 25.4.2007 (liite 13), että pyydetty asiakirja oli hävitetty 7.9.2001. Prikaati oli lähettänyt alkuperäisen asiakirjan Kainuun ympäristökeskukselle, josta Prikaati pyytämämme asiakirjatiedon sai ja sen jälkeen sen meille antoi.

Kyseinen asiakirja on mielestämme erittäin tärkeä Kainuun ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön suorittamaan Vuosankaa koskevaan ympäristövaikutusten arvioinnin tarveharkintaan ja siten myös ympäristöluvan tarpeeseen liittyvä asiakirja. Sen Prikaati lähetti Kainuun ympäristökeskukselle sen jälkeen kun se oli saanut Kainuun ympäristökeskukselta 15.6.1999 päivätyn YVA-menettelyn soveltamistarvetta koskevan ja harkinnan päättäneen ympäristöministeriön kannanoton. Asiakirja perustui 8.6.1999 päivättyyn Metsähallituksen Muistioon, joka oli laadittu Metsähallituksen ja Prikaatin 31.5.1999 pitämästä neuvottelusta koskien Vuosangan maali alueen aikaansaamista.

Hävitetyssä asiakirjassa käsitellyt seikat olisivat edellyttäneet, että Vuosangan toiminnan aiheuttamien vaikutusten piirissä asuvilla kansalaisilla on halutessaan mahdollisuus päästä tutustumaan asiakirjaan pitkienkin aikojen kuluttua.

D. Mitä toivotte oikeuskanslerin tekävän

Kohtien numerointi alla viittaa edellä esitettyihin C-osan vastaaviin kohtiin.

- 1) Toivomme että oikeuskansleri antaa Prikaatille ja Prikaatin komentajalle huomautuksen ja ohjeen antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös mainiten sovelletut säädökset.

Toivomme että oikeuskansleri korostaa päätöksen antamisen tärkeyttä ja viranomaiselle esitettyihin perusteluihin seikkoihin ja vaatimukseen vastaamista kyseen ollessa vireillepanosta, joka koskee ympäristöön ja asukkaiden elinolosuhteisiin huomattavan kielteisesti vaikuttavaa toimintaa.

Toivomme että oikeuskansleri muistuttaa Prikaatin komentajaa velvollisuudesta harkita ja muotoilla huolella kyläyhdistystä tai kyläläisistä koostuvaa kansalaisryhmää koskevat kielteiset julkisuuteen annettavat viranomaisen kannanotot kyseisenlaisissa tapauksissa ja yhteyksissä.

2) Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin ja Prikaatin komentajan menettelyn asiassa ja antaa Prikaatille ja Prikaatin komentajalle huomautuksen.

3) Toivomme että oikeuskansleri antaa Prikaatille ja Prikaatin komentajalle huomautuksen ja ohjeen, että siirrosta tulee ilmoittaa meille hallintolain 21 §:ssä säädetyllä tavalla.

4) Toivomme että oikeuskansleri antaa Pmpae:lle huomautuksen ja ohjeen antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös mainiten sovelletut säädökset tai ohjeen palauttaa sille siirretty asiakirja Prikaatille päätöksen antamista varten.

5) Toivomme että oikeuskansleri antaa Prikaatille ja Prikaatin komentajalle huomautuksen ja ohjeen antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös mainiten sovelletut säädökset.

6) Toivomme että oikeuskansleri antaa Prikaatille ja Prikaatin komentajalle huomautuksen ja ohjeen antaa asiassa hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu päätös mainiten sovelletut säädökset.

7) Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin komentajan ja mahdollisten muiden osallisten menettelyn asiassa.

Toivomme että oikeuskansleri tutkii onko asiassa syytä epäillä ympäristönsuojelulain, naapurussuhdelain, vesilain tai muiden säädösten rikkomista.

Jos vesilain 1 luvun 15 §:n tai 15 a §:n rikkomista on syytä epäillä, toivomme että oikeuskansleri tutkii täyttyykö asiassa rikoslain 48 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetty tunnusmerkistö.

Toivomme että oikeuskansleri määrää, jos syytä on, syytteen nostettavaksi.

8) Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin menettelyn ja, jos se on ollut virheellinen, antaa ohjeen kyseisen ilmoituksen uudelleen korjattuna tekemiseksi tai viivytyksettä muuhun soveltuvaan menettelyyn ryhtymiseksi. Siinä tapauksessa toivomme oikeuskanslerin tekemän esityksen Kainuun ympäristökeskuksen kyseisen ilmoituksen johdosta 16.12.2002 antaman päätöksen poistamiseksi.

Toivomme että oikeuskansleri tutkii sekä ilmoituksen valmistelun ja tekemisen että Kainuun ympäristökeskuksen päätöksen aikaisen Kainuun Prikaatin komentajan ja mahdollisten muiden osallisten menettelyn asiassa.

Toivomme että oikeuskansleri tutkii onko Pmpae avustanut Prikaatia mainitussa ilmoitusmenettelyssä Prikaatin ympäristöohjelman yllä kohdassa C.6) siteeratun ohjeen mukaisesti ja ovatko Pmpae:n asiassa mahdollisesti antamat ohjeet olleet lainmukaisia.

Toivomme että oikeuskansleri määrää, jos syytä on, syytteen nostettavaksi.

9) Toivomme että oikeuskansleri tutkii tämän esittämämme lupa-asian kokonaisuutena, vaikka osa Prikaatin menettelystä on tapahtunut aikaisemmin kuin enintään 5 vuotta sitten. Myös sellaiset vanhemmat menettelyt liittyvät mielestämme oleellisesti, kiinteästi ja erottamattomasti Prikaatin myöhempiin Vuosangan lupa-asiaa koskeviin menettelyihin aina nykyhetkeen saakka ja ovat siten osa yhtä yhtenäistä laiminlyönnin ja/tai lain rikkomusten jatkumoa.

Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin komentajan, kohdissa C.9)1.-4. mainitsemiemme ajankohtien aikaisten KaiPr:n komentajien ja mahdollisten muiden osallisten menettelyn asiassa.

Toivomme että oikeuskansleri antaa ohjeen tarpeellisten kieltojen ja/tai rajoitusten määräämiseksi Prikaatin Vuosangan toimintaan siltä osin kuin se on tai saattaa olla luvanvaraista tai säädöksissä kiellettyä.

Toivomme että oikeuskansleri määrää, jos syytä on, syytteen nostettavaksi.

10) Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin komentajan, aikaisempien KaiPr:n komentajien ja mahdollisten muiden osallisten menettelyn asiassa.

Toivomme että oikeuskansleri antaa ohjeen toimivaltaiselle viranomaiselle määrätä kaatopaikka pois kuljetettavaksi ja sen alue sekä lammen ranta-alue puhdistettaviksi ja ennallistettaviksi, jos säädökset mainittuja toimenpiteitä edellyttävät.

Toivomme että oikeuskansleri määrää, jos syytä on, syytteen nostettavaksi.

11) Toivomme että oikeuskansleri tutkii Prikaatin ja vastuullisten henkilöiden menettelyn kyseisen asiakirjan hävittämisessä, vaikka se onkin tapahtunut yli 5 vuotta sitten. Asiakirjalla saattaa olla olennaista merkitystä koskien ajankohtaista Kainuun maakuntakaavakysymystä ja Vuosangan toimintaa, se liittyy laajempaan Vuosangan YVA- ja ympäristölupakysymykseen eikä menettely ole ollut yksittäistapaus. Prikaati totesi 19.4.2007 esittämämme pyyntöön antamassaan Vastauksessa 1772/73/2007 GD3078 25.4.2007, että myöskin pyytämämme asiakirja R3712/22.3/D/IV/15.12.1999 oli hävitetty arkistosta.

Toivomme että oikeuskansleri tutkii asiakirjojen säilyttämisestä annettujen säädösten noudattamisen Prikaatissa.

12) Toivomme että oikeuskansleri ottaa tämän kantelun tutkiessaan huomioon myös 11.4.2007 tekemässämme kantelussa (OKV:n Dnro 424/1/07) ja siihen antamissamme vastineessa ja täydennyksessä esittämämme seikat.

Ylä-Vieksillä 11.12.2007

Kunnioittaen,

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry

Eeva Kyllönen
puheenjohtaja

Liitteet:

liite_1_vireillepano_070507_jonka_liitteena_liite_1b
liite_1b_YSL_ote_toiminnan_keskeyttäminen_070507
liite_2_vireillepano_KaiPr_komentaja_250907
liite_3_vireillepano_KaiPr_komentaja_021107
liite_4_KaiPr_Vastaus_021107
liite_5_KaiPr_ilmoitus_tietojärjestelmaan
liite_6_pyynto_Pmpae_paatos_310707
liite_7_Pmpae_vastaus_GD5871_310807
liite_8_uusi_pyynto_Pmpae_070907
liite_9_kenttatykiston_maalit (Vuosangan johtosaanto)
liite_10_maalialue_pienvedet
liite_11_Jussinlammen_kaatopaikka_aloite
liite_12_KaiPr_Esitys_300699
liite_13_Kaipr_Vastaus_250407